

sen, populært kalt presten. Han er en beryktet angiver. En tredje angiver heter Anders Hagen som også liker å opptre som «jøsning».

TSJEKKOSLOVAKIA. Ikke i noe okkupert land, i alle fall når en unntar Jugoslavia, har tyskerne mot slik motstand og så mange vansker som i Tsjekkoslovakia. Tsjekkerne har motstanden i blodet etter hundreårs kamp mot sine tyske undertrykkere. Dette har skapt en slik disiplin og et slikt samhold at tyskerne står rent fast. Landssvikerne er fåtallige og tysk politi og militær må stødt skiftes ut. Den passive sabotasjen er 100 prosent effektiv. Tyskerne har ikke kunnet påvise noe enkelttilfelle eller peke ut de enkelte sabotører, men likevel har produksjonen i industrien gått ned med mer enn 50 prosent. Terroren har vært helt virkningsløs. Det har ofte vært henrettet arbeidere uten at verden har fått vite om det. Men sabotasjen ble stadig bare mer intens, mer ugjennomsiktig. Maskinene behandles dårlig, de smøres ikke og likevel sløses det med den dyrebare oljen, varene er forferdelig slette, Russernes kamp kom som en sterk stimulans for tsjekkerne, slik at tyskerne kjente seg truet i ryggen. Derfor nyttet de alle høve til å sette i gang terror. I september f. år ble en landssviker drept og en rekke henrettelser fulgte. Selv den tsjekkiske «minister-president» Elias ble dømt til døden, men er ikke henrettet. Så ble Heydrich sendt i hui og hast fra Oslo. Hans lagnad kjenner vi. Sia den gangen har det vært umulig for tyskerne å finne landssvikere nok til å danne noen tsjekkisk «regjering». Tsjekkerne er et dyktig folk og har gjort en veldig inn-

sats i vår felles strid. Det er politisk det mest modne folket i Mellemeuropa og vil på grunn av de sterke bånd de er knyttet med til sine frender russerne og til vestmaktene komme til å spille ev avgjørende rolle i et fritt Europa.

DEN NORSKE SJØMANN ER DEN EGENTLIGE NORSKE FRONTSOLDATEN UTENFOR NORGES GRENSER — Sjømennene sluttet samlet og enstemmig opp om vår regjering i april-dagene 1940, og det var derfor ingen frase den erklæring vår regjering ga om at striden for sjøstendet vilde bli ført videre utover landegrensene. Den norske flåten var på 4 mill. tonn og hadde 30 000 mann, kvalfangerne medreknet, Den norske flåten er en million mann i krigen, sier engelskmennene. Ingen ubåter eller bombefly skremmer de norske sjøfolk og båtene har aldri manglet mannskap. 17 mai fikk kongen 100 000 pund til et jagerfond, innsamler mellom sjøfolka. Før Norge kom med i krigen, hadde vi mistet 60 av våre 1000 skip og 370 av våre sjøfolk var drept. Ved nyttårsskiftet var det tapt 200 skip og 1300 mann. En må nå rekne med at 1/3 av flåten er senket, men nå er det også et vendepunkt i nybyggingen. I forrige krig mistet Norge halvparten av sin daværende flåte, men greide likevel å hevde seg som en av de fremste sjøfarende nasjoner etter krigen. Våre sjøfolk vil også denne gangen sørge for det samme.

20 SEP. 1942 1289
Mappe 21
Ekspl. 32 1942

FRIHETEN

Nr. 32. KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

ORGANISASJONENE VÅRE — 2

En kamerat spurte oss her om dagen om hva standpunkt avisa vår tok til spørsmålet om utmeldinga av de ensrettede organisasjoner og sa at mange nordmenn venter å se vårt standpunkt til spørsmålet før de tar en avgjerd. Når vi ikke har nevnt noe spesielt om dette, er det fordi vi trodde vårt standpunkt var så velkjent at det sa seg sjøl. Våre lesere vet at vi alltid har arbeidet for å reise og organisere folket til krig mot våre tyranner, først og framst arbeiderne på sitt felt. Derav er vårt standpunkt gitt. I krigen gir en ikke frivillig opp en eneste posisjon, viker ikke frivillig en fotsbredd. Alt blir forsvart til siste skanse. Men ER først skansen tatt av fienden, så lar sjølsagt ingen seg ta tilfange som har det minste høve til å trekke seg tilbake og fortsette kampen fra nye stillinger. Slik må en også se dette spørsmålet om våre organisasjoner i dag. Vi var i si tid motstandere av propagandaen fra visse hold om at arbeiderne skulde gå i brodden for å bryte ned sine organisasjoner. sjøl om fienden hadde greid å innta visse strategiske punkter der. Vi oppfordret kameratene til å utbygge så mye

sterkere de posisjoner de ennå hadde tilbake til fortsatt forsvar av kadrene våre, sjøl om de måtte være budd på å vike også disse posisjoner. Vi er glad for at det er denne strategien arbeiderne har brukt. Vi har også alltid vært motstandere av «teorien» å framstille arbeiderne som en slags etternølere i dagens strid, slik som enkelte synes å mene. Arbeiderne var de første til å heise stridsfanen i Norge, og vi førte den gangen en bitter kamp mot det sjøloppgivende synet at «det kan aldri nytte» — Arbeiderne vet i dag at kampen nyttet, sjøl om den også kostet. Det er gal politikk i dag å fremheve enkelte grupper eller personer på kostnad av andre, for vår nasjonale strid er ikke ført av enkeltgrupper, men av det norske folket i ubrytelig fellesskap. Men så mye våger vi å si at arbeiderne er ikke de som har ofret minst i denne striden. Og stillingen i Norge vilde kanskje ha vært en annen uten arbeidernes heltedige kamp i fjor høst, uten deres seige strid mot tvangsutskrivninga, og i alle de «små» spørsmålene hver dag på arbeidsplassen. Se på de land f.eks. som bare hadde en underkuet arbeiderklasse å møte folkets fiender med. Vi har altså sagt det tallrike ganger

illegale grupper og at resultatene lot seg vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

ende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

FRA FORBRYTERFRONTEN —

Nasiordfører Bjereke i Tønsberg har fått sparken på grunn av opposisjonelle tendenser. Han er nå avløst av partifelle Levsaker og visste ingen ting for han leste om sin egen avsettelse i avisa. En annen framstående NS mann i byen, intendant for

før, men vi gjentar det så gjerne: Kan det ikke hindres at våre organisasjoner, det være seg arbeideres, bøndernes, fiskernes eller hvilket som helst andres, vil bli utnyttet som støtte eller reklame for nasismens utbytterapparat, så har hederlige mennesker sjølsagt ingen ting der å gjøre. Da får vi oss tilbake, og enhver som lar seg utnytte av fienden betrakter vi som en sviker enten han nå gjør det av ond vilje eller av dovenskap. Og vi behandler ham deretter. Våre faglige organisasjoner har i dag kommet i den stilling at de før eller seinere vil bli lagt som hjørnesteiner under nasismens råttne byggverk for å hindre den i å falle. Dermed må også vår stilling være gitt. Å være med i organisasjonene lenger er å smi lenker til seg sjøl. Vår kamp har jo ellers det siste året foregått utenfor og til dels imot våre ønskede organisasjoner. Derfor er det nå rett i det store og hele i alle fall å melde seg ut. Skriv personlig utmelding og si nøkternt grunnen til at du går. Bruk ikke sterke uttrykk på fallrepet, det tjener ikke til noe og bruk ikke trykte formulærer. Det kan dra alvorlige følger etter seg — Men husk: Det er nå for alvor kampen begynner! Vi må sette alt inn for å forsvare våre kadre, våre tilitsmenn og vår illegale front.

AT i Vestfold, Voight-Hansen, er kjent som medlem av bytinget. Under samme «opprensningen» tok de like så godt med det samme «sveitfører» i Tønsberghirten, konstabel Oskar Pedersen og avsatt ham fra begge stillinger.

Statspartiet har også fått flere medlemmer i sin partigruppe innafor Bredtvedts murer. Der har vi f.eks. forretningsfører og «kretsfører» for Nordstrand, K. Bache, renegaten fra papirindustriarbeiderforb. Ose. Spørpind, innehaver av Grefsen bakeri og NS mannen Willy Johansen, hans bror og partifelle, sekretær i forsyningsdepartementet, Kåre Johansen og desuten «sveitfører i flybirten» kjøpm. Custav Meidell Larsen, Viødern. Hårs forretning ligger på hjørnet av Holmenvegen og Store Ringveg.

I den vesle bygda Rauland i Telemark har tyskerne rekvirert 60 000 kg høy. Følgen er at bønderne må slakte omlag halvparten av besetningen på grunn av formangel.

En rekke «hirdgutter», som er tvangs sendt til finskefronten, har rømt og kommet over til Sverige. De har fortalt at deres avdeling som opphavelig var på 900 mann på slutten var skrumpet inn til 300. Hitlers tvangsutskrivning av «hird» har vakt rene panikken innom NS. Lægeerklæringer blir ikke godtatt lenger som grunn til fritakelse. Vi har også fått meldinger fra østfronten om bittert fienskap mellom tyskere og «nordmenn»

En Londonmelding forteller at tyskerne har rekvirert 200 000 kg storfe til slakt i Norge. Hermetikkfabrikke-

ne har fått ordre om å hermetisere kjøttet.

KIRKESTRIDEN. De mange brutale overgrep mot religionsfridommen i Norge som førte til brudd mellom kirke og stat og til at kirken opprettet en midlertidig kirkeledelse og et kristent samråd, vil være kjent fra før. Den norske «statskirke» er nå en institusjon ledet av landssvikere og svindlere. Nasipampene har således vært tvunget til å søke en ordning og Skancke kom alt i juni med framlegg om forhandlinger. Dette var kirken villig til, såframt forhandlingene ble fri, dvs. Berggrav satt fri og de avsatte biskopper forhandlere. Det skulde også stå dem fritt og vrake eller godta et hvilket som helst resultat. Dette gikk «statsmaktene» med på i en skriftlig erklæring av 15-8. Så snart dette løfte er gitt, begynner en rekke nye overgrep og løftebrudd. Berggrav ble ikke satt fri. Han skal forhandle «fritt» fra sitt fengsel. Så kom kravet om et «positivt» standpunkt til «statsaktene» og godkjenning av landssvikernes regjering. Det ble også krevet at en skulde ta standpunkt mot «agitasjonen» i svensk presse og London radio, enda prestene ikke mer enn vi andre har høve til å vite hva den går ut på. «Regjeringen» la frem en erklæring som skulde godtas uforandret. Det var de frie forhandlinger. Og lenger kommer en vel neppe i striden. Vi har alltid vært motstandere av synet å legge en upolitisk synsvinkel på ting som skjer i dag, men skal noen klandres for å ha «dratt politikk inn i kristendommen», er det i alle fall ikke kristenfolket.

Sokneprest Irgens i Fyrrisdal i Telemark som ble avsatt og fikk sin formue inndratt under Quislings «feriebesøk» i heimbygda, har nå fått ordre av tyskerne å gjenoppta sin embetsgjerning igjen. Formuen har han også fått tilbake. Frende er frende verst, heter det jo.

Sarpsborghirten var for ei td sia innkalt til møte i Oslo. Da møtet var fulltallig, ble dørene stengt og medlemmene fikk utlevert to skjema til utfylling. Det ene skjemaet var en «frivillig» melding til Legionen, det andre en erklæring om at vedkommende var misfornøyd med det sittende styre i landet. En ny stadfesting av ordtaket ovenfor. Quisling kjemper fortvilet for ikke å miste sine tropper på heimefronten og tyskerne like fortvilet for å skaffe seg flere på østfronten.

UNIVERSITETET — Som alle våre andre institusjoner har Universitetet som høyeste undervisningsanstalt vært ute for harde påkjenninger under nasiregimet. Det har stått i bakgrunnen for kampen i den norske skolen siste året, men tilhøva ved Universitetet fortjener nå en større oppmerksomhet fra fronten utenom. Den intelluktuelle fronten i Universitetskretser utgjør for det aller meste bare et etter måten fåtallig og sterkt utsatt lærerstand som likevel ved sin djerve motstand hittil har reddet vårt universitet fra samme lagnad som universitetene i andre hørtatte land. I september 1941 ble rektor, professor Seip avsatt og arrestert. Andre professorer og lærere har enten fått samme lagnad eller forvist fra universitetet. «Minister Skancke har ut-

illegale grupper og at resultatene lot vente på seg. Midlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lyktes å få snudd,

ende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

ropt seg sjøl som rektor» og det daglige undergravningsarbeid utføres av Adolf Hoel og hans kaniner. Et par nasiprofessorer er også utnevnt, men spiller foreløpig ingen rolle. Det store gross av studenter ved Universitetet er derimot en passiv masse som ennå ikke har oppløftet sin røst til protest mot nasifiseringen og som ikke en gang støttet aktivt opp om sine lærere under lærerstriden og mot ungdomstjenesten. Tallet på studenter gikk en del ned etter overgrepene i 1941, men nå auker det igjen, Grunnene til denne passive holdning er flere. Den viktigste er at de mest bevisste studenter har reist sin veg og er med i vårt arbeid andre steder. Det er de uerfarne og ubefestede som er tilbake. Deres argumenter er nokså karakteristiske. Dels hevder de at «vitenskap er upolitisk» og dels at det er viktig ikke å få et nasistisk belegg ved Universitetet. Det første er jo rent sludder, det andre i og for seg rett, **MEN KAN DET IKKE SKAPES EN VIRKELIG KLAR INTELLEKTUELL FRONT HER BAK UNIVERSITETSLÆRERNE,** tør hele det «upolitiske» studiet bli noe farlig til slutt. Det må kunne stilles krav til studentene hvis det framleis skal være slik at «den norske student er folkets sønn». Det er i alle fall på tide at også fedrene tenker over saka.

Det er nå innført tvungen arbeids-tjeneste for menn mellom 17 og 50 og kvinner mellom 21 og 35 år i Frankrike for å skaffe tyskerne arbeidskraft. Den frivillige meldinga fra i sommer ble en fiasko og Laval har nå satt i verk sin trussel om rekvirering. Det er arbeiderne i rust-

nings- og metallindustrien som først skal tas.

En medarbeider fra avisa vår med godt kjennskap til Sovjet-samveldet tok seg en tur innom utstillinga «Sovjetparadiset» for å skaffe leserne en godbit. Men vi ble skuffet. Vi har før trodd at den tyske propaganda trass i alt hadde en viss teknisk overlegenhet. **MEN NOE SÅ HJELPELØST MISSLYKKET HAR VI ALDRI SETT!** Foruten en del fjollete innskrifter og figurer oppetter tomme vegger og en del utrangerte gamle børser, besto utstillinga av et par halmstekte rønner, angivelig fra Minsk, men som en kan se maken til i fattigkvarterene i en hvilket som helst by. Vi har sjøl sett tallrike i Hitlers Tyskland. Men rønnene var ikke fra Minsk. Byggematerialene var ekte norsk skrapved og stein fra nedrevne gårder, har innviende opplyst. Var det russiske innslaget skralt, så fikk vi vite desto mer om «den tapre tyske soldat» på østfronten. Og det er vel meningen med det hele.

En viss herr Rith, sekretær og rasjoneringssvindler i Akers Forsyningsnemnd, medlem av NS sia 1934, var fattigunderstøttet før krigen. Nå fant politiet hos ham en bankbok på 55 000 kroner.

Fra Tyskland meldes at et ektepar i Kassel er henrettet for å ha lyttet på utenlandsk radio. I Karlsruhe er 13 menn og kvinner henrettet for samme «forbrytelse».

Høsten i Tyskland ble 30 prosent under normalen i år.

8 OKT. 1942

1290

Mappe 21
Ekspl. 33

FRIHETEN

Nr. 33. KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

Dagen derpå — ②

La oss like godt tilstå det med det samme; Vi hadde ventet at aksjonen vår om utmelding av LO skulle føre til større resultater enn dem vi oppnådde. Flere av våre kamerater og beste tillitsmenn sitter inne. Med trussel om standrett og dødsdom har så ansvarlige instanser funnet å kunne la saka falle, særlig da det var klart at Quisling heller ikke denne gangen vilde få i stand noe «riksting». La gå med at skremslene vel var tomme trusler mer enn alvor. Sjøl nasistene er klar over at de ikke hjelper seg sjøl noe ved å skyte arbeiderne i en industri som bare så vidt hangler og går fra før. Men det er ute i felten at våre tillitsmenn kan gjøre gagn for seg og oss, ikke i fengslelene. Var det martyrenes antall som avgjorde seiren i verden, vilde nasistmen ha vært håpløst tilintetgjort før krigen i det hele tatt ble noen krig. Og når det ikke var sørget for at våre tillitsmenn og andre var i sikkerhet, må vi finne oss i at fienden dikterer vilkåra — foreløpig. Men tilstanden er ingen våpenkvil. Vi har forsøkt en framstøyt, og måtte trekke oss tilbake. Men kampen på den faglige front fortsetter like uforsonlig

som før. Vi gjentar det vi skrev forrige gang: Ingen vikar frivillig en fotsbredd, men er en stilling først tatt av fienden, trekker alle seg tilbake, bygger ut sine nye stillinger og kjemper uforsonlig videre. De som blir igjen vil bli utnyttet av nasistene i kampen mot sine landsmenn. De vil bli nasismens lakeier. Våre kamerater på hver enkelt arbeidsplass landet over må handle etter dette i hvert enkelt tilfelle. Det går sjølsagt ikke an å gi direktiver her som gjelder alltid og for alle. Det som er felles alltid og for alle er sjølve krigen mot den felles fiende og forsvaret av våre egne kadrer og forfulgte kamerater. Men hver slagmark må ha sin egen slagplan.

Men la oss også fastslå at aksjonen trass i alt ikke var noe slag i lause lufta. Den var likevel en mobilisering av våre krefter, og sjøl om den ikke førte fram, har arbeiderklassen vist både venn og fiende at den offensive vilje er levende som før. Men når vi har måttet trekke oss tilbake for overmakta denne gangen, så la oss heller ikke utbasunere det som noen seier. Det kan være værre enn noe nederlag. Og det er unødvendig å trøste arbeiderne med at NS alene står maktesløst overfor deres motstand

illegale grupper og at resultatene lot seg vente på seg.

Midlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

ende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!